

Sygn. akt VIII U 61/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	Sędzia Jolanta Łanowy-Klimek
Protokolant	Ewa Grychtoł

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2022 r. w Gliwicach

sprawy S. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o składki

na skutek odwołania S. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 1 grudnia 2020 r. **nr** (...) -RED

1. oddała odwołanie,
2. zasądza od ubezpieczonej na rzecz organu rentowego kwotę 3.600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Jolanta Łanowy-Klimek

Sygn. akt VIII U 61/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 1 grudnia 2020r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. stwierdził, że S. K. jako osoba trzecia tj. członek zarządu (...) Centrum (...) “ (...) z o.o. z siedzibą w M., ponosi odpowiedzialność za zaległości wymienionej spółki z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od stycznia 2015r. do lipca 2015r., wraz z odsetkami liczonymi na dzień wydania tej decyzji, tj. 1 grudnia 2020r. i kosztami egzekucyjnymi.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że (...) Centrum (...) “ (...) z o.o. z siedzibą w M. prowadząc działalność gospodarczą nie opłaciło obowiązkowych składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w okresie od stycznia 2015r. do lipca 2015r. Zobowiązanie w tym okresie powstały w czasie pełnienia przez S. K. obowiązków członka zarządu spółki. W związku z tym, że egzekucja z majątku spółki okazała się bezskuteczna, S. K., jako osoba trzecia tj. członek zarządu w okresie powstania

zadłużenia wykazanego w decyzji, w myśl art. 116 ustawy – Ordynacja podatkowa, odpowiada całym swoim majątkiem za zobowiązania ww. spółki.

W odwołaniu od tej decyzji S. K. domagała się jej uchylenia w całości. Uzasadniając swoje stanowiska podniosła zarzut przekroczenia przez ZUS terminu 5 lat na wydanie przedmiotowej decyzji. Dodatkowo w toku procesu podkreśliła, że w jej ocenie spółka nie posiada zaległości wobec ZUS. Równocześnie zaznaczyła, iż nie ma wiadomości w zakresie istnienia jakichkolwiek składników majątkowych spółki.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od odwołującej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Równocześnie ZUS podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko. Dodatkowo wskazał, iż najstarsza zaległość objęta zaskarżoną decyzją przypada za styczeń 2015r., w związku z tym organ rentowy wydając decyzję 1 grudnia 2020r., zachował pięcioletni termin o którym mowa w art. 118 Ordynacji Podatkowej, który upływał 31 grudnia 2020r.

Sąd ustalił co następuje:

(...) Centrum (...) “ (...) z o.o. z siedzibą w M. posiada zaległości z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Wykaz tych zaległości został wyszczególniony przez ZUS, w piśmie procesowym z 5 lipca 2021r. (k.53), czego odwołująca ostatecznie nie kwestionowała.

W okresie objętym zaskarżoną decyzją skarżący S. K. była jedynym członkiem zarządu spółki – prezesem zarządu.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. podejmował czynności zmierzające do wyegzekwowania należności ZUS, to jest:

- 19 sierpnia 2016r. wysłał do spółki upomnienia nr (...),
(...), (...), (...),
(...), (...), (...),
(...), (...), (...),

(...), (...), wzywające do uregulowania zaległości składkowych na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, za okres od września 2014r. do lutego 2016r.,

- dokonano w ramach egzekucji administracyjnej prowadzonej przez Dyrektora Oddziału ZUS zajęć rachunku bankowego spółki. W szczególności wystawiono tytuły wykonawcze (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...), i (...) w stosunku do rachunku bankowego i zajęcia zwrotu podatku, jednak z pisma Naczelnika Urzędu Skarbowego w G. z 21 października 2016r. wynika, że (...) Centrum (...) “ (...) z o.o. z siedzibą w M. nie zgłosiła w tym Urzędzie rachunku bankowego i w ciągu ostatniego roku nie dokonano na jej rzecz zwrotu podatku. Nadto Spółka ta nie zadeklarowała nabycia ani zbycia składników majątkowych w drodze spadku lub darowizny, jak również nie zgłosiła czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem od czynności cywilnoprawnych. Nie zadeklarowała też nabycia środków trwałych, ani dochodów z zagranicy.

Egzekucja z majątku (...) Centrum (...) “ (...) z o.o. z siedzibą w M. okazała się ostatecznie bezskuteczna, czego dowodzą:

- powyższe pismo Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w G. z 21 października 2016r.,

- odpis pełny KRS (...) Centrum (...) “ (...) z o.o. z siedzibą w M., gdzie w (...), w rubryce 2 zamieszczono wpis, że 18 listopada 2019r., z którego wynika, że na mocy postanowienia Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku, sygn. akt GD VII Ns REJ KRS (...), na podstawie art. 25d, ust. 1 ustawy o KRS, doszło do rozwiązania ww. Spółki bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego.

Dalej Sąd ustalił, że S. K. była członkiem zarządu w okresie od 13 października 2014r. do 20 sierpnia 2015r. Z kolei uchwałą z 20 sierpnia 2015r. spółka przyjęła rezygnację skarżącej z funkcji prezesa jednoosobowego zarządu Spółki (...) Centrum (...) “ (...). Od tej daty Spółka nie powołała nowego prezesa.

Ubezpieczona S. K. nie składała wniosku o ogłoszenie upadłości.

Niezależnie od powyższego Sąd ustalił, że pismem z 30 września 2020r. organ rentowy powiadomił ubezpieczoną o wszczęciu z urzędu postępowania w przedmiocie przeniesienia na nią, odpowiedzialności za zobowiązania składkowe (...) Centrum (...) “ (...) z o.o. z siedzibą w M., za sporny okres. Następnie pismem z 30 października 2020r. (...) Oddział w G. powiadomił ubezpieczoną o zakończeniu powyższego postępowania. Z kolei ubezpieczona w toku tego postępowania nie składała żadnych wniosków, nie udzielała informacji, ani zastrzeżeń.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie oświadczenia złożonego przez pełnomocnika odwołującej na rozprawie w dniu 16 czerwca 2021r., akt organu rentowego, odpisów z KRS (k.14-20 i 40-45), odpisu postanowienia Sądu Rejonowego w Gdańsk – Północ w G. VII Wydziału Gospodarczego KRS (k.48-49), pisemnej informacji ZUS (k.53), dokumentów dołączonych przez odwołującą (koperta k.57), pisemnej informacji Sądu Rejonowego w Gdańsk – Północ w G. (k.76-77).

Zebrane dowody Sąd ocenił jako spójne, logiczne w pełni wiarygodne i mogące być podstawą ustaleń faktycznych.

Sąd zważył, co następuje:

Kwestia sporna w niniejszej sprawie sprowadza się do ustalenia, czy odwołująca S. K. odpowiada za zobowiązania spółki powstałe w okresie od stycznia 2015r. do lipca 2015r.

Zgodnie z art. 31 i 32 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2022r., poz. 1009 z późn. zm.) do należności z tytułu składek, w tym składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych stosuje się odpowiednio m.in. art. 108 § 4 i art. 116 ustawy z 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa.

W myśl art. 116 § 1 ustawy z 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity: Dz. U. z 2021r., poz. 1540 ze zm.) za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Stosownie do treści 116 § 2 powołanej ustawy, odpowiedzialność członków zarządu obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu, oraz zaległości wymienione w art. 52 oraz art. 52a powstałe w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu.

Z kolei art. 108 § 4 ustawy – w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania decyzji – stanowi, że egzekucja zobowiązania wynikającego z decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej może być wszczęta dopiero wówczas, gdy egzekucja z majątku podatnika okazała się w całości lub w części bezskuteczna, odstąpiono od czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych albo nie przystąpiono do egzekucji administracyjnej w wyniku uprawdopodobnienia przez organ egzekucyjny braku możliwości uzyskania w toku egzekucji administracyjnej kwoty przewyższającej wydatki egzekucyjne.

Do ustalenia odpowiedzialności członka zarządu konieczne jest nie tylko ustalenie pozytywnych jej przesłanek, czyli bezskuteczności egzekucji zaległości składkowej oraz powstania zobowiązania w okresie pełnienia przez niego tej funkcji, ale także wykazanie, że nie zachodzą przesłanki wyłączające tę odpowiedzialność (por. wyrok WSA w Warszawie z dnia 3 grudnia 2004r., III SA/Wa 209/04).

Pozytywne przesłanki obciążenia odpowiedzialnością członka zarządu, pełnomocnika czy wspólnika spółki to:

- 1) istnienie zaległości składkowej, powstałej w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu,
- 2) nieskuteczna w całości lub w części egzekucja z majątku spółki.

Negatywne przesłanki orzeczenia o odpowiedzialności członków zarządu, pełnomocników lub wspólników, których zaistnienie wyklucza przeniesienie na nich jako osoby trzecie odpowiedzialności za długi składkowe spółki z o. o., ordynacja podatkowa definiuje jako:

- 1) wykazanie, że we właściwym czasie podmioty te zgłosiły wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez ich winy.
- 2) wykazanie przez ww. podmioty mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części. Możliwość uwolnienia się członka zarządu od odpowiedzialności za zaległości podatkowe spółki z o.o., poprzez wskazanie mienia spółki umożliwiającego zaspokojenie znacznej części zaległości podatkowych, wymaga wskazania takiego mienia, z którego egzekucja faktycznie jest możliwa (por. wyrok WSA w Warszawie z dnia 20 września 2006 r., III SA/Wa 3277/05).

Analizując pierwszą z przesłanek egzoneracyjnych, należy stwierdzić, że ubezpieczona wprost przyznała, że wniosku o upadłość spółki nie składała. Okoliczność ta wynika zresztą również z informacji Sądu Rejonowego w(...)w G. VII Wydziału Gospodarczego KRS.

Odnosząc się z kolei do drugiej z przesłanek wyłączających odpowiedzialność członka zarządu należy wskazać, że mienie spółki wskazywane przez członka zarządu uwalnia go od odpowiedzialności za zaległości podatkowe spółki tylko wtedy, gdy jest to mienie konkretne

i rzeczywiście istniejące oraz umożliwiające przeprowadzenie egzekucji zaległości podatkowych spółki "w znacznej części", co oznacza, że musi mieć egzekwowalną wartość spełniającą przesłankę znaczości w porównaniu z wysokością zaległości podatkowych spółki – tak Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gdańsku w wyrok z dnia 9 grudnia 2015r., w sprawie

I SA/Gd 998/15 (LEX nr 1947805). Podobny pogląd wyraził też Naczelny Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 24 maja 2016r., sygn. akt II FSK 1139/14 (LEX nr 2082791), zgodnie z którym wskazanie mienia w rozumieniu art. 116 § 1 o.p. musi dotyczyć mienia,

z którego egzekucja jest faktycznie możliwa. Stąd ocena winna uwzględniać to, czy egzekucja ze wskazanego majątku jest możliwa, a nie to, czy mienie to ma jakąkolwiek wartość rynkową.

Majątku tego nie może również stanowić wierzytelność, która istnieje w momencie stwierdzenia bezskuteczności egzekucji, ale i wierzytelność, która nie istnieje obecnie. Wskazanie mienia, o którym mowa w art. 116 § 1 pkt 2 o.p. dotyczy bowiem czasu po stwierdzeniu bezskuteczności egzekucji. Z brzmienia przepisu wynika, że chodzi o sytuację, w której (najpierw) egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a (następnie) członek zarządu wskazuje mienie spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części. Nie chodzi więc o ujawnienie majątku w toku egzekucji, ale po jej zakończeniu – tak Wojewódzki Sąd Administracyjny

w Warszawie w wyrok z dnia 21 stycznia 2016r., w sprawie V SA/Wa 432/15 (LEX nr 2055271)

Przechodząc na grunt przedmiotowej sprawy należy podnieść, że organ rentowy wykazał istnienie pozytywnych przesłanek pozwalających na ustalenie odpowiedzialności ubezpieczonej za zaległości (...) Centrum (...) “ (...) z o.o. z siedzibą w M. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od stycznia 2015r. do lipca 2015r.

Bezspornym jest, że (...) Centrum (...) “ (...) z o.o.

z siedzibą w M. posiada zaległość z tytułu należnych składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od stycznia 2015r. do lipca 2015r.

Nadto bezspornym było, że ubezpieczona pełniła funkcję członka zarządu spółki w okresie powstania przedmiotowych zaległości składkowych.

Sąd uznał również, że organ rentowy bezsprzecznie wykazał bezskuteczność egzekucji, która może być badana w ujęciu formalnym i faktycznym. Mianowicie do formalnego uznania bezskuteczności egzekucji konieczne jest stwierdzenie tego faktu przez organ egzekucyjny.

Z kolei faktyczna bezskuteczność egzekucji zachodzi wtedy gdy faktycznie brak jest jakichkolwiek składników majątku, który mógłby egzekucji podlegać.

W ocenie Sądu organ rentowy przedkładając zapisy KRS, gdzie stwierdzono rozwiązanie ww. Spółki bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego ze względu na brak środków mogących pokryć koszty tego postępowania, wykazał tą bezskuteczność w sposób formalny. Przedkładając natomiast pismo Naczelnika Urzędu Skarbowego w G., ZUS zdaniem Sądu wykazał brak jakiegokolwiek składnika majątku z którego ewentualną egzekucję można by prowadzić. Zresztą odwołująca wprost przyznała, że obecnie nie ma wiadomości na temat jakichkolwiek składników majątkowych spółki. Nie składała też w tym zakresie żadnych wniosków dowodowych i tym samym, w ocenie Sądu nie sprostał ciążącemu na nim obowiązkowi wykazania racji których dochodził – art. 6 k.c.

Kwestia sporna, wobec zarzutów odwołania, dotyczyła natomiast ustalenia, czy

w przedmiotowej sprawie zachodzi przesłanka określona w art. 118 § 1 Ordynacji podatkowej, wyłączająca możliwość wydania decyzji o odpowiedzialności odwołującej za zobowiązania spółki, a polegająca na upływie 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym powstała zaległość składkowa.

W ocenie Sądu, organ rentowy, że w niniejszej sprawie przesłanka taka nie miała miejsca, bowiem najstarsza zaległość objęta zaskarżoną decyzją przypada za styczeń 2015r.,

w związku z tym organ rentowy wydając decyzję 1 grudnia 2020r., zachował pięcioletni termin o którym mowa w art. 118 Ordynacji Podatkowej, który upływał 31 grudnia 2020r.

Mając powyższe na uwadze, Sąd oddalił odwołanie, o czym orzeczono w oparciu

o art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w punkcie pierwszym wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 2, pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r. poz. 1804, ze zm.) – w punkcie drugim orzeczenia.

(-) Sędzia Jolanta Łanowy – Klimek